

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto.
Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne
vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za
večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. avgusta 1908.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Naš zadružni napredek. Zadružništvo v Srbiji l. 1907. Nekaj o pašnikih. Skrb za vinsko posodo. Kronika Zadružne Zveze. Zadružni pregled. Vprašanja in odgovori. Gospodarske drobtine. Pregled poslovanja hranilnic in posojilnic. Računski zaključki. Občni zbori. Inserati.

Naš zadružni napredek.

V Avstriji je bilo koncem leta 1907 približno kakšnih 7850 kmetijskih zadrug. Od teh jih je bila pretežna večina organizovanih v različnih zvezah, katerih je bilo vsega skupaj 30. Med njimi je bilo 23 zvez z 5694 zadrugami združenih v „Splošni Zvezi kmetijskih zadrug na Dunaju“, dočim se ji 7 zvez z 2170 zadrugami dozda še ni pridružilo.

Po narodnosti je bilo 3277 kmetijskih zadrug nemških, 2166 čeških, 822 poljskih, 563 slovenskih, 495 italijanskih, 206 hrvatskih, 176 maloruskih, 128 rumunskih in 18 srbskih.

Med zvezami, ki so se pridružile „Splošni Zvezi na Dunaju“, zavzema naša ljubljanska prav odlično mesto. Da, v mnogih ozirih je celo prva, kakor kaže statistika, ki jo je pred kratkim izdala „Splošna Zveza“. Na to smemo biti opravičeno ponosni, in to tem bolj, ker deluje ljubljanska zveza še-le 9. leto, dočim so druge zveze bile že mnogo prej ustanovljene.

Po številu včlanjenih zadrug zavzema med zvezami, pridruženimi „Splošni Zvezi“, prvo mesto Ustredni Jednota českých hospodářských společenstev v království Českém v Pragi z 1419 zadrugami, potem slede: osrednja zveza nemških kmetijskih zadrug na Češkem v Pragi z 706, nižjeavstrijska zadružna osrednja blagajna z 703 in na četrtem mestu Zadružna Zveza v Ljubljani s 433 zadrugami (sedaj okoli 500), dalje osrednja zveza nemških kmetijskih zadrug na Moravskem in v Šleziji v Brnu s 326 zadrugami, pri celjski zvezi je bilo včlanjenih 200, goriški 32 in pri Zadružnem Savezu v Splitu 61 zadrug.

Hranilnic in posojilnic je štela največ osrednja jednota češka v Pragi, pri kateri jih je bilo

koncem l. 1907 včlanjenih 1146, potem osrednja zveza češko-nemška z 582 posojilnicami itd. in na osmem mestu stoji ljubljanska zveza z 259 hranilnicami in posojilnicami (rajfajznovke in mešanega sistema). Celjska Zveza jih je štela 153, goriška 23 in zadružni savez v Splitu 51.

Če pa upoštevamo število zadružnikov pri kreditnih zadrugah, zavzema Zadružna Zveza v Ljubljani med drugimi zvezami že 4. mesto. Prekašajo jo v tem oziru le 3 zveze, namreč osrednja jednota v Pragi, katere denarne zadruge so štejele koncem l. 1906 90.683 članov, osrednja zveza nemških kmetijskih zadrug v Pragi z 59.036 člani in nižje-avstrijska osrednja zadružna blagajna z 56.186 zadružniki, na kar sledi takoj ljubljanska, pri kateri je število vseh zadružnikov pri denarnih zadrugah koncem l. 1906 znašalo 53.069.

Moč vsake zadruge se kaže pred vsem v njenem lastnem premoženju, zlasti v deležih in rezervnih zakladih. Ravno v tem oziru pa so bile Zadružni Zvezi ljubljanski pridružene denarne zadruge koncem leta 1906 prve v celi Avstriji.

Vsota deležev pri vseh kreditnih zadrugah Zadružne Zveze ljubljanske je namreč l. 1906 znašala že 1.894.999 K, dočim so znašali deleži n. pr. kreditnih zadrug, včlanjenih v osrednji jednoti češki v Pragi — ki je imela več nego petkrat toliko takih zadrug — le 1.052.614, pri nemško-češki 996.891, pri nižje-avstrijski osrednji blagajni 746.118 K itd.

Glede rezervnih zakladov je prekosila koncem l. 1906 Zadružna Zveza edino le nižjeavstrijska zadružna osrednja blagajna, katere članice so imele 1.154.090 kron rezervnih zakladov, dočim so

znašali rezervni fondi kreditnih zadrug ljubljanske Zveze 1.034.354 kron, osrednje jednote češke 510.641, itd. Vpoštevati pa moramo, da delujejo nižjeavstrijske rajfajznovke že od l. 1888, dočim so se prve kreditne zadruge ljubljanske zveze ustanovile še-le l. 1894. Pričakovati smemo torej, da bomo tudi v tem pogledu kmalu prvi med avstrijskimi zvezami.

Hranilne vloge vseh kreditnih zadrug ljubljanske zveze so znašale koncem l. 1906 K 48,362.833. V tem pogledu sta jo nadkriljevali samo nemško-češka zveza, pri katere denarnih zadrugah je bilo tega leta naloženih 63,523.180 kron, in pa nižjeavstrijska osrednja blagajna, koje članice so imele hranilnih vlog 57,530.870 kron.

Stanje posojil je bilo l. 1906 največje pri kreditnih zadrugah nemško-češke zveze, namreč K 50,622.442, potem osrednje jednote češke v Pragi z K 38.747.915 kronami, in na tretjem mestu stoji ljubljanska Zadružna Zveza, katere kreditne zadruge so imele razposojenega denarja 37,014.414 kron.

Skupni denarni promet kreditnih zadrug je bil zopet pri ljubljanski Zvezi največji med vsemi zvezami. Njene denarne zadruge so imele namreč l. 1906 denarnega prometa 130,051.957 K, nato sledi osred. jednota češka v Pragi z 116,072.863 K prometa svojih kreditnih zadrug, potem nemško-češka z 108,092.000 K in nižjeavstrijska osrednja blagajna z 81,845.042 kronami skupnega denarnega prometa.

Tudi čistega dobička so l. 1906 napravile največ kreditne zadruge ljubljanske Zveze v vsej Avstriji, namreč 278.184 kron; za njo pridejo osrednja jednota češka, katere denarne zadruge so imele čistega dobička 187.426 kron, nižjeavstrijska osrednja blagajna z 152.894 kronami, nemško-češka zveza z 119.445 kronami in osrednja blagajna nemških tirolskih rajfajznovk z 116.258 kronami. Kreditne zadruge vseh drugih zvez so imele skupnega čistega dobička pod 100.000 kron. Da so se ravno pri kreditnih zadrugah Zadružne Zveze ljubljanske dosegli tako lepi uspehi, prihaja od tod, ker se vse delo po hranilnicah in posojilnicah opravlja skoro izključno brezplačno.

Te same na sebi suhoparne številke nam kažejo, da je naše združništvo postavljeno na zdravo, solidno podlago, na kateri bo lahko z uspehom nadaljevalo svoje započeto delo za gospodarsko in socialno povzdigo našega ljudstva. Obenem je s tem podan dokaz, kaj se da tudi v kratkem času doseči s trdno organizacijo in dobro disciplino, če tudi so sredstva majhna.

Zadružništvo v Srbiji l. 1907.

Meseca marca tega leta je minulo 14 let, odkar je bila ustanovljena prva kmetijska zadruga v Srbiji. V teh 14 letih je imelo združništvo boriti nejednak

boj s svojimi protivniki, ki so v prvem času bili močni in mnogobrojni. Toda združništvo si je vstrajno, stopnja za stopnjo, delalo pot, po katerem je imelo hoditi, in po vrsti odstranjalo ovire in težkoče, ki so se stavile njegovemu razvitku. Zadružni pokret ni opešal vsled prvih neuspehov, ampak je napredoval s podvojeno močjo dalje in dalje in ta vstrajnost in samozaupanje sta učinila, da stoji danes srbsko združništvo na zdravi podlagi in gleda z zaupanjem v svojo bodočnost.

Zadružna misel je prodrla že v najoddaljenejšje kraje srbske kraljevine in število zadrug raste od dneva do dneva vedno bolj, tako da je 30. junija 1908 pri „Glavni Zvezi srbskih kmetijskih zadrug v Belgradu“ bilo včlanjenih 636 kmetijskih zadrug, od katerih je bilo: 589 kreditnih,

- 2 za skupni nakup in uporabo strojev in orodja,
- 2 vinogradniški,
- 9 mlekarskih,
- 30 nakupovalnih (konsumnih),
- 2 okrožni,
- 1 živinorejska in
- 1 glavna zadruga.

Pri tej razdelitvi pa se ni jemalo v ozir pojdinoh oddeikov teh zadrug, katerih je približno okoli 900.

Po svojem številu in v primeri s teritorijem, na katerem se razprostirajo, so srbske zadruge dosegle v tem oziru sorazmerno kmetijske zadruge na Nemškem. V 73.599 nemških kmetskih občinah obstoji 14.054 kmetijskih zadrug, a v 3.215 srbskih vaseh obstoji 589 kmetijskih kreditnih zadrug. Torej se je v teku 14 letnega združnega dela doseglo, da obstoji v vsakem 5—6. selu kmetijska zadruga. Nemška pa je svoj uspeh dosegla še le v 50 letih. Na Nemškem pride povprečno ena zadruga na 3 994-ha, v Reinpfolzi na 453-ha, v Meklenburgu pa na 6.233-ha, a v Srbiji na 2.780-ha obdelovane zemlje.

Po svojem številu so srbske zadruge, kakor je razvidno, dosegle torej zelo velik uspeh, toda po številu svojih članov so mnogo zaostale za nemškimi. Med tem ko pride na Nemškem povprečno na eno zadrugo 90 udov, je na Srbskem to število še dokaj majhno, ker pride na eno zadrugo še le 40 združnikov, ali skupaj 25.373 združnikov. (Pri Zadružni Zvezi v Ljubljani včlanjenih zadrugah je število združnikov že koncem l. 1906 znašalo nad 72.000, koncem leta 1907 pa okoli 80.000. Na vsako hranilnico in posojilnico pa je prišlo povprečno okoli 300 članov).

Od 25.373 združnikov, ki so pripadali srbskim zadrugam, je bilo:

- 23.522 poljedelcev,
- 518 obrtnikov,
- 325 učiteljev,
- 265 zdravnikov, profesorjev i. t. d.
- 225 duhovnikov in
- 518 drugih, o katerih ni povedano, kaj so.

Od celokupnega števila rodbinskih očetov, katerih je v Srbiji okoli 332.000, zastopanih je torej v zadru-
gah vsega skupaj 8 %, kar je jako malo. V letu
1907 je bilo ustanovljenih 70 zadrug, prestalo jih je
pa 41, a število članov se je pomnožilo samo za 502.

Da se je toliko zadrug razdružilo in da tako
počasi kmetje pristopajo, je vzrok nezadostna vzgoja
srbskega kmeta v zadrugnem duhu, sprejemanje ne-
zanesljivih ljudi v zadruge, nevednost v upravljanju
zadrugnih poslov, nestrpnost pojedinih političkih strank
pri skupnem delu in naposled slaba udeležba inteli-
gence pri zadrugnem delu.

Skoro se srbsko razumništvo troši svoje moči v
strankarsko-politiških borbah in samo zelo majhen del
je ponudil svojo pomoč kmetijskim zadrugam in drugim
kulturnim ustanovam.

Najbolj aktivni delavci na tem polju so bili in
so učitelji in duhovniki. Z njihovim trudom je bilo
v prošlem času osnovano pomembno število novih
zadrug, in ker so se nekateri izmed njih odtegnili
zadrugnemu delu in vsled nevednosti osamljenih kme-
tov propalo je, kakor smo rekli, 41 zadrug. Večina
teh zadrug je prenehala samo in izključno zato, ker
niso v svoji sredini imele niti enega postavnega in
pismenega človeka, ki bi vodil zadrugne posle. Da
bi se propadanje zadrug obustavilo in da bi se mogle
snovati zadruge tudi v onih vaseh, katere pogrešajo
dozdaj zadostno izobraženih in za računske posle
zmožnih kmetovalcev, namerava uprava Glavne Zveze
še to jesen otvoriti zimsko zadrugno šolo za pouče-
vanje kmetovalcev v zadrugnih poslih. Glavna Zveza
upa, da bodo iz te šole izšli kmetovalci zadostno
zmožni za samostojno delo v zadrugi in dovolj izo-
braženi v zadrugnem duhu. S pomočjo tako izvežbanih
kmetov se nadeja Glavna Zveza, da se bodo zadruge
ojačile ne samo po kolikosti, ampak tudi v kakovosti.

Dosedanje povečanje zadrugne imovine je doseglo
primerno višino. Celokupna imovina srbskih zadrug
je znašala koncem prošlega leta 2,094.874.45 di-
narjev,*) od katere vsote odpade na

gotovino	77.288.17 din.
posojila zadrugnikom	1,670.756.88 „
vrednostne listine	118.527.79 „
inventar	219.016.41 „
preostanek stroškov	9.285.20 „
Skupaj dinarjev	2,094.874.45

Dolgovi vseh zadrug pa so znašali:

rezervni fondi	129.047.43 din.
kreditorji	394.753.44 „
stalne hranilne vloge	1,143.751.05 „
navadne hranilne vloge . . .	427.322.53 „
Skupaj dinarjev	2,094.874.45 din.

*) 1 dinar = 95 vinarjev.

Celokupna imovina se je napram prošlemu letu
povzdignila za 274.358.06 dinarjev.

Skupni promet je znašal 9,156.535 dinarjev in
se je povzdignil od prošlega leta za 2 milijona di-
narjev. Od tega prometa odpade največji del na po-
sojila zadrugnikom, katerih se je izdalo 1,564.514.71,
prejelo se pa je na račun odplačila posojil 1,303.400
dinarjev.

Zanimiva je statistika, kako so se porabila dana
posojila. Porabilo se je namreč:

za nabavo vprežne živine 3062 po- sojil v znesku	342.656.79 din.
„ „ plemene živine 2623 po- sojil v znesku	250.859.31 „
„ „ orodja in strojev 886 po- sojil v znesku	69.051.06 „
„ „ semen 467 posojil v znesku	25.213.05 „
„ „ hrane 4472 posojil v znesku	339.958.61 „
„ obdelovanje zemlje 682 posojil v znesku	54.630.91 „
„ zboljšanje vinogradov in sado- nosnikov 735 posojil v znesku	63.540.11 „
„ zgradbe 978 posojil v znesku .	89.867.08 „
„ nakup zemljišč 871 posojil v odplačilo prejšnjih dolgov 1293 posojil v znesku	130.815.31 „
„ poravnava davkov 949 posojil v znesku	65.866.80 „
„ zdravljenje in druge potrebe 488 posojil v znesku	35.445.38 „
Skupaj 17.506 posojil v znesku	1,564.514.71 din.

Kar se tiče dolgov, je omeniti, da so se zadruge
zadlužile v prošlem letu za 386.086, povrnila pa
dolgov 269.036 dinarjev. Sprejelo se je stalnih hra-
nilnih vlog 294.104, vrnilo pa zadrugnikom 111.535
dinarjev. Napram prejšnjemu letu se je stanje stalnih
hranilnih vlog torej povečalo za 132.000 dinarjev.
Navadne hranilne vloge so se pomnožile za okoli
100.000 dinarjev, ker se je v poslovnem letu prejelo
236.974, vrnilo pa 155.549 dinarjev.

Iz teh števil je razvidno, da zadrugništvo v
Srbiji napreduje, samo da ta napredek ni kaj hiter,
posebno v prejšnjem letu ne, ampak se vrši polagoma.
Vendar bi bil uspeh večji, če bi ne bila razvoja ovirala
lanska slaba letina in pa nesrečni trgovinski spor z
Avstrijo. To leto pa se obetajo tudi srbskemu za-
drugništvu lepši uspehi, ker letina dobro kaže in se
tudi med kmeti vedno bolj širi smisel za skupno
gospodarsko delo.

Po „Zemljoradnički Zadrugi“.

Nekaj o pašnikih.

Važnost pašnikov za uspešno živinorejo se v zadnjih časih vedno bolj pripoznava. Tudi v takih krajih, kjer se je redila prej živina izključno v hlevih, pričelo se je polagoma urejevati pašnike, če ne drugače vsaj za mlado živino. Samo z napravo pašnikov pa ne dosežemo pravega namena, ampak poskrbeti moramo, da so pašniki vedno v dobrem stanju. Ravno v tem oziru se v mnogih naših krajih premalo stori. Sicer ima tudi slaba in revna paša za uspešen razvoj živali, osobito mlade živine, precej prednosti pred rejo v hlevu, popolnoma pa izpolnjujejo svoj namen taki pašniki, ki ne nudijo živalim samo prilike, da se zamorejo prosto premikati, marveč nudijo v obili meri tudi dobro in primerno hrano.

Za pašnike bi se moralo osobito v sedanjih razmerah, ko se živinoreja vsled visoke cene povsod množi, kaj več storiti. Ako ne naredimo pa za pašnike ničesar, ne smemo pričakovati iz živinoreje največjih dobičkov.

Skušnje so pokazale, da se pašnik skoraj v vsaki zemlji zboljša, čim bolj pridno in umno se obdeluje in oskrbuje. Kakor znano, izginejo rastline, ki smo jih posejali po novem pašniku, več ali manj po petih, šestih ali sedmih letih in se nadomestijo s takimi rastlinami, katerim tla ugajajo; očitno je torej, da ne dosežemo dobrih pašnikov samo s setvijo dobrih travnih semen, in naj se ta še tako previdno in strokovnjaško odberejo, ampak, da je potrebno več let, dokler se naselijo na pašnik take rastline, ki so najbolj prikladne zemlji, obnebu, deževanju in gnojenju dotične površine. Iz tega pa sledi, da se razvijejo na pašniku tem boljše rastline, čim bolj obdelano in gnojeno je zemljišče. Razmeroma dolgo časa je trajalo, predno so se kmetje prepričali o potrebi rednega gnojenja pašnikov. Večina je bila mnenja, da pašnikov ni treba gnojiti in zadostujejo odpadki živali, ki se pasejo, popolnoma za zboljšanje trave. In vendar se lahko trdi, da donaša malokatero zemljišče toliko dobička, kakor ga donaša dobro oskrbovan in pravilno uporabljen pašnik.

Kedar gnojimo pašnike, ne smemo pa delati tega enostransko, ampak moramo premisliti pri tem na razne okoliščine. Gnojenje samo s kalijem in fosforno kislino se ne more na pašniku priporočati. Posebno prva leta je gnojenje z dušikom velikega pomena. Pred vsem naj se uporabljajo za gnojenje pašnikov naravna gnojila, kakor so gnojnica, hlevski gnoj in kompost. Kjer primanjkuje teh gnojil, daje na pašniku žveplenokisli amonijak dober uspeh. Nasprotno se manj priporoča uporaba čilskega solitra na travnikih, ker ga je treba jako rano spomladi potrositi, če se hoče prav gotovo zabraniti zastrupljanje živali, ki se pasejo po tako gnojenem pašniku; drugič pa

se ne more ubraniti, da se ne bi velik del dušika v čilskem solitru izgubil, ker se ta jako hitro razstopi. Tudi vpliva čilski soliter samo spomladi, ko raste trava močno tudi brez njega. Z uporabo amonijaka ni se pa bati zastrupljanja, njegov upliv je bolj počasen, toda enakomeren in pride osobito travi proti jeseni v pomoč. Z dusičnatim gnojenjem pomnoži se obenem tudi redilnost piče na pašniku. Tudi bo s takim gnojenjem trava bolj močno rastla, nego detelja, s čimer dosežemo bolj gost obrastek. Od goste trave pa sta odvisna tudi dobrota in množina paše; tudi na fizikalni svojevrednosti tal upliva gostota trave. Čim bolj gosta je ta, tem manj trpi pašnik od suše. Ako se uporablja za gnojenje straniščnica in gnojnica, moramo ti gnojili politi po pašniku pozimi (novembra do januarja). Z dobičkom se trosi po pašniku tudi svinjski gnoj, osobito tam, kjer so posamezna mesta slabotna. Tudi to je delati od jeseni do februarja. Izprana slama, ako se je rabila za steljo, se mora spomladi pograbit in se lahko vnovič uporablja, ako nam stelje primanjkuje. Še boljše je seveda, če potrosimo po pašnikih pozimi slamnat, dobro sprhel gnoj. S tem se jako obudi rast trave in detelje, ki ki se jako gosto obrasteta. Takšni pašniki so potem še pozimi zeleni in ako niso druge razmere neugodne, dajo prav tolsto pašo. Tudi krompirišče dobro služi na pašnikih, ako jih pokrijemo z njim po zimi. Pod krompiriščem ohrani se lažje zemeljska vlaga, tla se bolj navzamejo zraka in zemlja boljše sprhne. Spomladi je treba krompirišče pograbit. Da je kompost izvrstno gnojilo na pašniku, ni treba še posebej omenjati. Ako ga pripravljamo nalašč za gnojenje pašnikov, je dobro, če se mu dodá mnogo apna. Kompost pa ni samo sam izvrstno gnojilo, ampak podpira in poveča v obili meri tudi delovanje mineralnih umetnih gnojil.

Nadalje se priporoča, naj se kravje blato po pašniku razgrne ali razmeče. Najboljše je, če se dela to vsak dan, dokler je blato še sveže. S tem se zabranijo hobotna mesta. Kjer se je pokazala ob kravjem blatu taka bujno rastoča trava, potrositi jo je z živinsko soljo, na kar jo bo živina rada popasla.

Na rast trave vpliva tudi to, kako pasemo ter vrsta in število živali, ki jih zaženemo na določeno površino. Najboljše izkoristimo pašnik, ako se pasejo na njem konji, govedo in ovce skupno. Ker je okus raznih živali različen, dobimo na ta način malo hobotnih mest in goljav.

Priporoča se razdeliti pašnik na več delov, od katerih se popase enkrat eden, drugikrat drugi. S tem dosežemo najbolj gosto travo in raditega največji dobiček. Važno je, da je trava na pašniku vedno mlada in nizka, ker ima taka trava največ redilnih snovi in jo živina najrajši žre. Prva trava ima največjo vrednost; ako se še mlada popase, zraste v kratkem

vnovič. Priporoča se zato, gnati čim prej spomladi živino na pašo. Popolnoma narobe je, ako pustimo travo šele za čevelj visoko v mnenju, da dosežemo s tem več koristi. Nasprotno! Del take trave živali poteptajo in vničijo. V jeseni se ne sme pasti predolgo, ker potrebujejo rastline nekoliko počitka, da se okrepijo. Čim krepkejša je trava v jeseni, toliko več bo dala prihodnje leto.

Kakor po travnikih zatirati je tudi po pašnikih razne plevela in tu pa tam je razgrniti tudi krtovine. Kjer raste po pašniku mah, treba ga je s travniško brano povlačiti. Posebno je paziti tudi, da dobiva živina na paši pitno vodo. Ako ni tekoče vode, napraviti je tam vodnjak, da bo živina lahko vsak čas pila.

Na Nemškem so že zdavno spoznali, kako vrednost imajo za vzgojo in rejo živine dobri pašniki. Spoznali so tudi, da jim donša pašnik, ako se dobro oskrbuje, več dobička nego travnik ali polje. Zato uporabljajo za pašo najboljše zemljišča. Kaj pa mi? Pri nas pomeni pašnik skoraj toliko, kolikor svet, ki ni za nobeno rabo. Najslabše, kar imamo, to je naš pašnik. Nikomur pa ne pade v glavo, da bi kaj storil pri nas za pašnik. Naši pašniki so potreseni s kamenjem, razriti od vode, obraščeni z brinjem in trnjem. Stokrat naj pastir včabne v kamen, nikdar ne dobi toliko poguma, da bi ga pobral in del na zid ob meji in stokrat naj se bosonog zbode v nogo ali si opraska lice, vedno bo rastlo trnje na svojem mestu. Res je, da ne moremo pri nas vsega storiti, kar se nam priporoča ker so naše razmere nekoliko drugačne od severnih, toda mnogo bi se dalo tudi po naših pašnikih zboljšati. Vzlasti priporočamo gnojenje z gnojnico in stranišnico, čiščenje kamenja in nepotrebnega grmovja, pregraditev pašnika v več delov in preskrbo pašnika s pitno vodo. Po našem mnenju bi donšal več majhen, toda dobro oskrbovan pašnik, nego velik zanemarjen. Sedaj meseca avgusta in septembra imamo pri nas največ prostega časa, lotimo se poprave svojih pašnikov. Ker nam preti letos pomanjkanje sena, pognojimo vsaj en del pašnika koj v septembru z gnojnico ali z gnojem, da nam bo zrastle na dotičnem mestu rano spomladi trava, po kateri bomo lahko že proti koncu marca pasli.

Skrb za vinsko posodo.

Kmalu se bo približala trgatev in prišel čas, ko se mora vinska posoda pripraviti. Posebno je takrat treba paziti, da se ne dene vina v pokvarjeno posodo. Zato je pred rabo dobro pregledati, da bi ne imela morda duha po pustobi ali zvešenosti, nadalje, ali ne bi dišala po plesnobi ali mufi, zavrelki itd., kar se žal, dobi v marsikateri kleti. Zdravo vinsko

posodo razločuje lahko vsakdo od pokvarjene, ako ima le zdrav nos, če pa je izgubil vonj ali pa ga muči nahod, pokliče naj soseda, da mu on preišče posodo, predno dene vino v njo.

Posebno pogostoma se dobi pri nas pusta ali zvešena posoda. Pust sod dobimo prav lahko na ta način, da ga nekoliko dni sušimo na solncu in ga potem spravimo v kak vlažen prostor. Na solncu sušiti posodo ne kaže že radi tega, ker se doge močno razsušijo. Če hočemo sod potem rabiti, je kakor rešeto, zato se ga mora nabiti. Ko se pa doge spet napijejo z vodo ali z vinom, raztegnejo se in radi tega se prav lahko zvržejo in zviijejo. Pripeti se pa tudi, da obroči razpočijo in vino odteče. Zato ne smemo sušiti vinske posode na solncu.

Če smo dobili sod, ki diši po pustobi, treba je da ga pred rabo popravimo. Najlažje se popravi tak sod s tem, da se zavini ali zakuha. Zakubalica (bolid) se napravi na ta način, da se kuhajo tropine, ki so bile 4 do 5 dni v moštu, v velikem kotlu na vodi tako dolgo, da začnejo vreti. Krop se vlije potem pri vehi v sod, voha zatakne ter sod nekoliko časa premetava. Če je sod slaboten, ne smemo vehe pretrdo zatakiniti, da ne bi sopara soda raznesla. Krop se pusti potem lahko v sodu, dokler se razhladi. Mesto tropin rabi se lahko tudi drožje in slabše vino kot zahuhalice.

Vinogradniki! Preiščite vinsko posodo, predno stavite v njo vino, da vam ga ne bo treba potem preč izlivati ali po prav nizki ceni prodajati.

Nova vinska posoda pa se mora prej, nego vlijemo v njo vino, primerno pripraviti ker bi dala vinu lahko jako neprijeten okus. Osobito moramo biti previdni s hrastovo in kostanjevo posodo, ker se nahaja v tem lesu mnogo čreslovine. Ta preide prav lahko v vino, kjer prouzroči počrnenje in slab okus. Da to zabranimo, skušati moramo izprati še prej te snovi iz lesa nego denemo vino v sod. Navadno se napolni pri nas nov sod z vodo, katero se pusti nekoliko tednov v njem. Voda se med tem večkrat menja. Bolj hitro nego na ta način pomagamo si z gorko vodo, v kateri raztopimo nekoliko (na 1000 l vode 2 $\frac{1}{2}$ kg) sode. Ko se je vlila vrela voda v sod, treba je veho zatakiniti in sod dobro prevračati. Te vode se ne sme pustiti, da se v sodu popolnoma ohladi, marveč izliti jo je še prej iz soda. Delo je večkrat ponavljati in sicer toliko časa, dokler priteka iz soda močno umazana voda. Mesto sode se rabi lahko v ta namen žveplena kislina (hudičevo olje). Te tekočine treba je na 1 hl vode 1 l. Žvepleno kislino vliti je v sod potem, ko se nahaja v njem že vroča voda. Najboljše je, če se pere sod najprej parkrat s tem sredstvom, potem parkrat s prvim. Kjer se more dobiti paro, zamoremo ž njo najboljše očistiti nov sod, ker izvleče para neprijetno snov tudi iz sredine lesu. Predno denemo

vino v očiščen sod, moramo ga še zaviniti (zaboliditi). Vedno pa se priporoča, naj se ne stavi v nov sod najboljšega vina, marveč najslabše, kar ga imamo (žonto ali škevec). Če ni drugače mogoče, ne denimo v tako pripravljen sod že povretega vina, marveč še sladek mošt, da se bo v sodu kahal, kar proužroči, da se napravi ob straneh nekoliko vinskega kamna (grampe), ki brani čreslovini do vina.

Kronika Zadrúžne zveze.

Polletni promet Zadrúžne Zveze

od 1. januarja do 30. junija 1908.

Predmet	Dati		Imeti	
	K	h	K	h
Račun blagajne	671.749	48	670.840	19
„ posojil	77.317	38	7.302	07
„ diskonta	50.109	10	4.071	77
„ tekoči s članicami	15.587.445	28	16.104.906	48
„ bančni	10.350.588	96	9.756.576	27
„ vlog	—	—	90.000	—
„ efektov	29.536	67	3.424	70
„ inkasa	21.585	54	21.643	18
„ kuponov	84	88	20	—
„ obresti	222.236	70	272.419	85
„ proviz. in delkred.	—	—	1.578	73
„ deležev	60	—	232.650	—
„ uradnih	32.068	79	30.889	40
„ Nar. Gospodarja	2.622	10	3.646	67
„ komisijonalni . .	25.048	25	24.630	04
„ hiše in inventarja	167.897	58	1.980	60
„ raznih	5.723	50	6.290	51
„ zgube in dobička	11.265	15	11.303	75
„ rezerv. zakladov .	—	—	11.265	15
Skupaj	27.255.439	36	27.255.439	36

Denarni promet K 54.510.878 · 72

Od tega v bilanci za l. 1907 . . . 18.838.050 · 30

Čisti promet do 30. junija 1908 K 35.672.828 · 42

Zadrúžni pregled.

Dr. Hermann Schulze-Delitzsch. Dne 29. avgusta t. l. je minilo 100 let, ko je Hermann Schulze-Delitzsch, veliki ustanovitelj in širitelj nemškega zadrúžništva, v saskem mestecu Delitzsch zagledal luč sveta. Ob 100-letnici njegovega rojstva, ki se slavi med zadrúžniki po vsem svetu, spominjajo se tudi avstrijski zadrúžni krogi velikih in neminljivih zaslug, ki si jih je pridobil ne samo za nemško zadrúžništvo, ampak tudi za zadrúžništvo vseh narodov in dežel. Njemu je bilo pridržano, da je misel skupnega gospodarskega dela potom zadrug vdejavil in postal reformator in organizator nemškega zadrúžništva. Ne da bi se

hoteli na tem mestu spuščati v natančnejšo oceno njegovega delovanja, omenjamo samo njegovo največje delo, katero je izvršil s tem, da je ustvaril zadrugam trdno pravno podlago. Tej pravni obliki, katero je ravno on iznašel in katera se zdaj splošno uporablja, se ima zadrúžništvo v prvi vrsti zahvaliti, da dosega tako velikanske uspehe. To največjo Schulzejevo zaslugo pripoznajo tudi pravniki po poklicu, kakor je razvidno iz diplome, s katero ga je heidelberška univerza imenovala za častnega doktorja. To imenovanje se utemeljuje s tem, da je „ustvaril zadrugi pravo obliko in s tem povzdignil in razširil pravoslovno znanost.“ Slava očeta Rajfajza se ne zmanjša prav nič, če se pripozna, da je Schulze-Delitzsch ustvaril podlago tudi kmetijskemu zadrúžništvu. Še le na tej podlagi, katero je osnoval Schulze, mogel je Rajfajzen pričeti svoje veliko delo. Da se je Rajfajzen sam tega zavedal, razvidno je iz besedi, katere je ob priliki Schulzejeve smrti (leta 1883) izpregovoril: „Posojilnice imajo vzrok, da so mu hvaležne in mu ohranijo časten spomin.“

Propadla konsumna zadruga. V Pulju je prišla v konkurz ondotna delavska konsumna zadruga. Aktiva znašajo K 58.057·85, pasiva (dolgovi) pa K 60.068·53. Med aktivni je všteti tudi K 27.810·77, ki so jih člani dolžni zadrugi. — „Pučki Prijatelj“ pristavlja: Ta konkurz bo dober opomin našim zadrugam. Prodajati na dolg, pomenja delati na propast zadruge. Zato je v obče bolje, da taka zadruga niti ne obstoji, nego da prodaja na upanje, ker na eni strani se navadijo člani brez potrebe delati si stroške in nepremišljeno napravljati dolgove, in z druge strani propada ugled drugih zadrug.

V združenih državah severoameriških se vedno bolj širi stremljenje, odpraviti prekupčevanje in mesto njega vpeljati kmetijska prodajalna društva. Farmerji so si ustanovili posebno organizacijo pod imenom „American Society of Equity“, ki ima namen, da posreduje neposredno prodajo njihovih pridelkov. Ta družba je jako delavna. Svoj sedež ima v mestu Indianapolis in je sedaj napravila podružnico za prodajo sadja, zelenjave, perutnine in mlecarskih izdelkov v Čikagi, ki je, kakor znano, glavna trdnjava mesarskega trusta, kateri bi najraje vso trgovino z živili dobil v svojo oblast in jo je deloma tudi že dobil.

V New-Yorku pa se je ustanovila z osnovno glavnico 20 milijonov dolarjev „American Farm Products Co.“ za razprodajo jajec, perutnine in mlecarskih izdelkov; te predmete bo dobivala naravnost od poljedelcev in jih poteni neposredno oddajala konzumentom, ki bodo dobivali na ta način pristno blago proti nižji ceni ter ne bodo več v oblasti raznih tvrdk, ki živila ponarejajo kar na debelo. Zlasti hoče z izdelovanjem in razpečevanjem naravnega sirovega masla izpodriniti t. zv. margarin.

% mnogim uspehom deluje že nekaj let sem tudi neka tretja slična družba „Farmers Educational and Cooperative Union of America“, ki kmetijske pridelke razpečava naravnost interesantom, da bi se jim na ta način dvignila cena. Ta družba deluje zlasti na jugu (Texas) ter oddaja pred vsem bombaž naravnost tkalnicam.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 60. (Gospodarsko društvo v K.). Davčna oblast nam je bila predpisala visok pridobinski davek in terjala od nas poleg tega različne doklade (deželne, šolske, cestne, občinske, za trgovinsko zbornico in okrajne doklade),

ki znašajo 185 % davka. Proti tej odmeri smo vložili priziv, kakor ste nam ga bili sestavili pri Zvezi, ki je pa še le sedaj rešen, in sicer ugodno za nas. Vsled tega bi se nam moralo pri dokladah povrniti 436'95 kron. Blagovolite nam pojasniti, kateri urad nam bo to povrnil in pa, ali moremo od preveč plačane vsote zahtevati obresti in koliko obresti?

Odgovor 60. Povračilo preveč plačanega davka morete zahtevati od tistih korporacij, za katere oziroma katerim so se doklade izročile, torej deželne doklade od deželnega odbora, šolske doklade od šolskega sveta, cestne doklade od cestnega odbora, občinske doklade od občine, doklade za trgovinsko zbornico od te in okrajne doklade od okrajnega odbora. — Obresti od teh vsot pa ne morete zahtevati, oziroma če bi jih prav zahtevali, bi jih ne dobili.

Vprašanje 61. (Ljudska hranilnica in posojilnica v M.). Naša okrajna sodnija nam je dvakrat poslala vprašanje, če je posestnik A. B. v H. dolžan pri našem zavodu neko gotovo svoto. Na drugo vprašanje smo na drugi strani dotične listine odgovorili, da ni omenjeni posestnik pri nas nič dolžan in da sploh naša posojilnica v vas H. ne raztega svojega delokroga. Naša posojilnica je morala dvakrat plačati dostavnino s pošte in nazadnje nam pristojbinski urad pošlje še plačilni nalog za 2 kroni, češ, ker nismo svojega odgovora sodniji kolkovali. Prosimo, kaj nam je v tem slučaju storiti, ker po naših mislih ni pravilno, da bi morali plačevati dostavnino in kolek, ker tudi poziv sodnije ni bil pravilen.

Odgovor 61. Glede te zadeve Vam javljamo, da Vam že na poziv sodnije v izvršilni stvari proti imenovanemu posestniku ni bilo treba odgovoriti, ker Vam ta oseba ni bila nič dolžna. Ker dotičnega svojega odgovora niste kolkovali, Vam je pristojbinski urad za primanjkljaj kolka odmeril 2 K globe, seveda neopravičeno. Najbrž temu uradu vsa stvar ni bila dovolj jasna. Priziva proti tej odmeri se skoro neizplača delati. Po našem mnenju bi bilo najboljšje, da se s posebno vlogo obrnete do pristojbinskega urada in v tej vlogi pojasnite, da je sodnija Vas vprašala, če je posestnik A. B. pri Vas kaj dolžan in da ste nato odgovorili, da ne, ker dotični kraj ne spada več v Vaš okoliš. Dostavite tudi, da se ne more zahtevati, da bi tako pojasnilo moralo biti kolkovano in zato ste to opustili. Koncem vloge pa pristavite prošnjo, da naj se Vam ta znesek z ozirom na dana pojasnila odpiše.

Vprašanje 62. (Hranilnica in posojilnica v Sv. B.). C. kr. okrajna finančna direkcija v M. doposlala nam je plačilni nalog, češ, da smo zadolžnico nekega J. S., glasečo se na znesek 400 K, prenizko kolkovali, namreč po lestvici prvi s kolkom za 40 v, med tem ko zahteva dotična oblast od nas kolkovanje po lestvici tretji, torej v tem slučaju s kolkom 2'50 K, in zato zahteva doplačilo 2 K 12 v. Mi smo zoper ta plačilni nalog takoj vložili priziv, na katerega pa nam imenovana oblast ni nič odgovorila, pač pa nam je davčni urad pri Sv. L. po izterjalcu izročil opomin za tisti znesek. Ker pa je naša posojilnica dozda vse zadolžnice kolkovala po lestvici prvi, Vas prosimo pojasnila v tej stvari.

Odgovor 62. Prizivi v davčnih zadevah nimajo odložne moči. Zato morate znesek 2'12 K plačati, zoper to nimate nobenega pripomočka. Svoj priziv ste dobro utemeljili in zato ni nobenega dvoma, da bo rešen ugodno za Vas. Ko bo Vam došla rešitev, pa morete zahtevati, da se Vam ta znesek povrne. Končno še omenjamo, da kolkujete zadolžnice popolnoma pravilno. Če davčna oblast Vašemu prizivu ne bo ugodila, pošljite dotični odlok takoj Zvezi, ki bo na-

redila primerne korake, da se tako nadlegovanje ne bo ponavljalo.

Gospodarske drobtine.

Sadna in grozdna razstava v Novem mestu. Kmetijska podružnica novomeška priredi 26. do 28. septembra tega leta sadno in grozdno razstavo, ki naj pokaže, koliko je sadjarstvo v zadnjih 20 letih napredovalo in ktere sadne vrste se za dolenjsko stran najbolj priporočajo. Z razstavo naj se pa napravi tudi pričetni korak za razvoj sadne kupčije na Dolenjskem, in zato se razstava priredi v zvezi s sadnim trgov. Opozarjamo vse dolenjske sadjarje in vinogradnike na to razstavo ter jih pozivamo, da naj se je mnogoštevilno udeleže, da na ta način pomorejo k nadaljnjemu napredku dolenjskega sadjarstva. Priglasila sprejema kmetijska podružnica novomeška do 10. septembra t. l. Ona tudi daje potrebna pojasnila.

Podpora po suši prizadetim kmetom. Na Koroškem je vlada v prvo pomoč dovolila po suši prizadetim kmetovalcem 70.000 kron. Ta denar se ne bo razdelil, marveč se bo uporabil v to, da se bo dajala krma po navadni ceni tistim kmetom, ki so jo prisiljeni kupovati.

Neprodano vino v Istri. V Istri je na prodaj — kakor poročajo hrvaški listi — še nad 150.000 hektolitrov vina. To je silno veliko, zlasti ako se pomisli, da je celokupni lanski pridelek znašal 400.000 hektolitrov.

Davek za neumnost. Mala loterija je nesla državi l. 1905 samo 40 milijonov kron čistega dobička! V loterijo se stavi vsak dan za 86.000 kron, dobi se pa vsak dan samo 42.000 kron, torej 48'83 %. Ako kdo stavi 100 kron, vzame država čistega dobička 28 kron, med igralce se razdeli 50 kron in za upravo loterije odpade 22 kron. Koliko je slovenskih revežev, ki nimajo niti grižljeja poštene redilne hrane, ne požirka zdrave pijače, ne dobre obleke, ne obuvala, pa vendar nosijo svoje groše v loterijo! Že trideset let se nekateri poslanci potegujejo za to, da bi se odpravila mala loterija, pa doslej brez uspeha. Dokler se ljudstvo ne spametuje, ne bo konec te nemoralne igre.

Vinska kriza v Italiji. V Italiji so vinogradniki močno v skrbeh, ker se nadejajo obilne trgatve, a njihove kleti so še polne lanskega vina. V nekaferih krajih je cena vinu padla pod 5 kron hektoliter, pa se še vedno težko dobi kupec. Da bi se pa vina vendar kako iznebili, izumili so sledeči način prodaje: Vino se prodaja na uro; prvo uro se plača 10 do 15 vinarjev in pivec ima pravico, da prvo uro pije kolikor hoče. Drugo uro se plača 7 vinarjev, in zopet se lahko pije, kolikor drago, tretjo uro — ako komu še ni pijančevanja zadosti — pa se plača 5 vinarjev.

Kako napraviti dobro vodo v vodnjakih? Krašk svet ima bore malo studencev. Ponekodi imajo vodovod, ponajveč pa imajo kapnico v zidanih vodnjakih. Voda v teh vodnjakih pa je navadno od slamnate strehe umazano rumena in se v njej zarede tudi neke živalice, tako da je taka voda skrajno neokusna. Prav z malimi stroški se pa da doseči, da bo voda v vodnjakih čista kakor kristal in brez živalic. Na žleb, tam kjer teče voda v vodnjak, je treba obesiti košaro, v kateri je na dnu plast čistega in ne predrobnega peska, potem plast lesnega oglja, nato zopet plast peska, nato zopet plast nestolčenega oglja itd. Voda mora teči s strehe skozi vse te plasti oglja in peska. Izčisti, se popolnoma in postane lepa in čista kot najboljša studenčnica. Stene košare pa seveda ne smejo biti pletene marveč samo dno. Sicer bi namreč voda s strani odtekala

in bi ne tekla skozi pesek in oglje. V vodnjak je pa treba spustiti kakih 5 kg kamenite soli, ki zadostuje za več let in zamori vse živali. Kdor ne more drugega, naj dene v vodnjak vsaj kamenite soli in bo voda tudi čistejša in okusnejša.

Znamenja mlečne krave. Kedar kupujemo krave, hočemo imeti navadno dobre molznice. Prodajalec seveda hvali svojo živino, toda na njegove besede ne smemo dati preveč. Kupec mora znati sam, kaj kupi. Znamenja mlečne krave so sledeča: glava nežna, gladka in z nežno dlako obraščena: ne sme biti podobna bikovi glavi, spredaj naj bo bolj ozka. Rogova naj bosta gladka in tanka, ušesi veliki, lahko premakljivi, tanki. toraj s fino kožo in fino kratko dlako. Čelo bodi bolj ozko, očesi veliki, s prijaznim pogledom, gobec širok, mehek, primerno gorak in vlažen. Vrat bodi dolg, zgoraj tanjši, spodaj nekoliko debelejši. Koža na vratu naj bo nekoliko nagrbnčena. Hrbet, križ in nastavek repa naj se nahajajo v ravni črti. Če se napravlja za prednjima plečama ob rebrih nekaka jama, je to znamenje obile mlečnosti. Rebra naj bodo ozka in med seboj oddaljena, osobito zadnja. Pod trebuhom se nahaja mlečna jama. Čim večja je ta, oziroma čim bolj razvite so žile, ki vodijo pod trebuhom proti vimenu, tem bolj bo krava mlečna. Vime bodi veliko, golo ali kvečemu obdano s fino dlako, če ga potipljemo, občutiti se mora mehko in ne sme biti v njem trdih krogel. Čim bolj nežna je koža na vimenu in čim bolj se vidi skozi kožo žile, tem boljše znamenje. Ako se nahajajo na vimenu več nego štirje sesji, kaže to na dobro mlečnost. Če ostane vime po molžnji napeto, je to mesnato vime in krava ne daje navadno dosti mleka. Križ bodi širok, rep tanek in dolg z mehko žimo. Noge naj imajo nežne kosti in naj bodo bolj kratke. Koža cele krave bodi mehka in tanka in ravno tako tudi dlaka.

Kako pospešimo rodovitnost sadnih dreves? Dvorni vrtnar Lebl v Frankfurtu a. M. piše v kmelijskem časniku za Westfalsko in Lipsko: „Ker nastavlja sadno drevo v avgustu in septembru sadne popke za prihodnje leto in fosforova kislina pripomaga k temu, da se lesni popki spremenijo v cvetne, oziroma sadne, priporoča se, naj se sadnim drevesem v onem času gnoji s fosfornimi gnojili. Najbolje se je sponesla zmes fosforatnih s kuljevinami gnojili. Zato naj se vzame boljši superfosfat (z 20 odstotka fosforne kisline) in žveplenokisli kalij (s 50 odst. kalija). V 100 l vode se raztopi 1 kg superfosfata in 1/2 kg žvepleno kislega kalija. S to raztopino se zalije drevesa trikrat in sicer v drugi polovici avgusta enkrat in potem vsakih 14 dni do prve polovice septembra meseca. Za starejša debla se vzame 20 — 40 litrov, za mlajša in manjša 10 — 20 litrov raztopine. Vsa sadna drevesa, ki so vsled obile rodovitnosti opešala in postala iz drugega uzroka nerodovitna, bodo na to obilo rodila.

S čim se odpravijo mravlje iz hiše? Če se ne zasedi mravljišče in se popolnoma ne uniči, potem vsa druga sredstva, t. j. lovljenje in uničevanje mravelj ne izdajo veliko. Poiskati se mora torej najprej mravljišče, kar je dostikrat seveda zelo težko, in ga vničiti z vrelo vodo ali s petrolejem. Mravljišče se včasih nahaja pod tlemi in je v tem slučaju lesena tla odpreti. Včasih je mravljišče tudi pod obokom okna. Samoobsebi se razume, da je skrbno izdelati vse špranje in tudi razpoke v zidu. Snaga je poglavitna reč in je imeti vse reči, ki gredo mravljam v slast, dobro zaprte. Na mestih, kamor zahajajo mravlje, je polagati navadne umivalne gobe, namočene v sladko vodo, in kadar se zbere na gobi in v gobi dovolj mravelj, pa se vrže v vrelo vodo. V ta namen tudi dobro služi votla in suha

kost, ki se znotraj potrese s sladkorjem. S tako kostjo se potem ravna, kakor z gobo.

Kaj je treba storiti s trtami, ki jih je toča pobila? Če toča pobije, je pred vsem treba takoj z galico poskropiti, nato pa kakih 8 do 10 dni počakati, da se po njej napravljena škoda v polni meri pokaže. Potem je treba trte dobro pregledati in na naslednji način z ostrim nožem obrezati:

1. Vse močno ranjene ali zelo razkosarjene liste je porezati.

2. Na šparonih ali napnencih je pustiti samo one mladike, ki imajo še kaj ohranjenega grozdja na sebi, druge pa odrezati. Mladike z grozdom se skrajšajo za toliko, kolikor je nujno treba. Najbolje je, če ostanejo nad zadnjim grozdom še trije do štirje listi. Izrasli zalistniki se prišči-pujejo za prvim ali drugim listom.

3. One mladike, ki stoje na reznici (palcu ali ščapu) ter imajo dati les za napravo reznice ali šparonov v prihodnjem letu, je treba posebno skrbno obrezati in ohraniti, ker je drugače tudi trgateg prihodnjega leta izgubljena. Če so takim mladikam samo vršički odbiti, odrežemo le najbolj poškodovani del ter gledamo, da ostane na koncu kak zalistnik, ki takoj naprej raste in nadomestuje trti odbiti vršiček. Ostale zalistnike prišči-pnemo za drugim listom, ker morajo ti listi namesto odbitih glavnih listov trtni les rediti. Če so pa te mladike tako pobite, da je le njih spodnji del ohranjen, jih moramo tako obrezati, kakor po navadi pri spomladnem obrezovanju, to je na palce ali (ščape) dveh do treh zdravih očes. Ta očesa poženejo in dajo tak les, kakor n. pr. letos na zeleno cepljene trte. Vse druge, trti nepotrebne mladike, odrežemo, da gre živeti le v one, ki jih rabimo za prihodnje leto. Če pa toča še toliko mladik na trti ne pusti, da bi iz njih napravili reznice ali palčke, moramo hraniti in rediti dve do tri mladike, ki po navadi poženejo iz starega lesa.

4. Pri vsem tem delu pa moramo za to skrbeti, da tiste mladike, ki so na trti ostale, ohranimo zdrave ter da njih les dobro dozori. Treba je torej vezati, kmalu in večkrat proti peronospori (z galico) škropiti in meseca septembra vsako mladiko za tretjino skrajšati.

VABILO

na

izvanredni občni zbor

Kmetijskega in konsumnega društva

Št. Jur ob juž. žel.,

registrovane zadrage z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 20. septembra 1908 v gornjih prostorih
na Kukovičevem ob 8. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Volitev načelstva.
2. Volitev nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Ako bi ob določenem času ne prišlo zadostno število združnikov, vrši se pol ure kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število udeležencev

Tropinovec in droževec

oddaja večje množine po K 1'80 liter „Kmetijsko društvo v Vipavi“.

Priporočila se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbam zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec julij 1908.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Artiče	9987	52	9010	95	18998	47	8362	02	3870	95	5140	—	200	—	140
Baderna															
Bajagić	11710	86	13561	23	25272	09	3160	—	300	—	10824	03	4530	—	223
Barban															
Baška															
Beram	1369	92	2135	58	3505	50	430	05	436	58	218	20	52	02	—
Belapeč															
Biograd	6526	42	5278	38	11804	80	840	—	146	67	5070	50	1591	69	620
Blagovica															
Bled	32849	14	31825	42	64674	46	23541	40	3395	22	5800	—	4710	—	194
Bloke	29274	20	30980	09	60254	29	3767	—	5568	61	14900	—	14162	92	354
Boh. Bistrica	16706	16	14909	07	31615	23	11977	38	12272	69	2200	—	2330	—	132
Boljun	2240	10	1739	18	3974	28	1080	—	1486	08	204	—	105	12	110
Boljunec	1345	86	2199	28	3545	14	48	65	287	—	980	—	949	37	277
Borovnica	47128	83	43998	59	81197	42	20184	—	9408	88	11530	—	10232	—	321
Boštanj	3302	47	3300	66	6603	13	1756	36	—	—	1900	—	8	62	78
Brezovica															
Bučka	5732	—	10621	—	16353	—	3061	—	16353	—	3061	—	2593	—	244
Buzet															
Besnica pri Kranju	4970	75	4629	41	9600	16	780	—	2001	54	400	—	1146	73	55
Bobovišče	3467	44	2414	79	5882	23	3001	44	—	—	1951	—	—	—	39
Celje															
Cerklje															
Cerklje pri Krš.	17012	38	12606	85	19619	23	10103	60	1050	—	2520	—	833	—	156
Cerkno															
Cirknica	70530	27	64311	54	134841	81	19697	04	16911	54	46869	15	4380	—	593
Cirkovce															
Cres															
Čatež															
Češnjica	10949	78	9211	79	20161	57	4486	—	5683	27	3400	—	4500	—	196
Čitluk	21690	63	21642	18	43332	81	2800	—	—	—	21511	60	—	—	468
Črmošnjice	7155	59	7685	56	14841	15	2000	—	1670	—	2000	—	1504	—	80
Črna gora	9560	58	10143	57	19704	13	3634	—	250	—	6380	—	18	—	66
Črni vrh	6407	28	4992	66	11399	94	3090	—	953	28	1020	—	864	22	243
D. M. v Polju	4909	53	5860	94	10770	47	1005	98	1689	70	2840	—	500	11	93
Dicmo-Donje	76547	09	76181	21	152728	30	217	—	72	—	71230	—	1180	—	192
Dicmo H. s. b.															
Dob															
Dobje	4780	83	4767	95	9548	78	2903	46	76	—	1590	—	—	—	41
Dobova															
Dobrepolje	38974	45	35384	02	74358	47	18868	—	5369	35	23470	—	5696	15	16
Dobrinj	31094	16	32783	16	63877	32	15026	95	10667	20	3200	—	2912	66	397
Dobrova	4909	43	4528	64	9438	37	1701	—	440	—	—	—	4200	—	24
Dobrna															
Dol	3658	13	3668	99	7327	12	3288	—	1250	—	—	—	200	—	42
Dolsko	3689	70	3042	80	6732	50	2260	—	1042	—	1000	—	60	—	55
Domžale	34825	31	34466	95	69292	26	14836	30	7700	66	7600	—	17556	60	290
Draga	7334	07	5686	12	13020	19	2476	60	3798	50	1800	—	2090	—	—
Dračevica	65340	68	64964	57	130305	25	23077	53	12973	24	17451	90	21074	01	58
Drniš															
Dubrovnik	280326	32	281144	17	561470	49	32237	29	19994	42	4980	—	54082	—	419
Fara	10192	11	9964	89	20157	—	6162	—	6500	50	3440	—	400	—	115
Frankolovo	9855	20	7864	76	17719	96	3731	57	1421	08	2709	—	1614	19	227
Gomilica															
Gorica															
Gore	9306	02	4002	84	13308	86	159	—	300	—	3700	—	—	—	77
Gorje	17048	59	14915	49	31964	08	7546	84	2102	79	7513	23	5958	65	337
Gor. Logatec															
Gozd	3866	64	1993	64	5860	28	2363	—	1134	52	770	—	1190	—	67
Gradac h. p. b.															
Gradac kod Drniša	24084	07	23627	26	47711	33	414	—	117	—	640	—	200	19	331
Gradac kod Makarske	1709	70	2798	85	4508	25	—	—	110	—	140	—	106	—	44
Gornjigrad	7909	40	6341	48	14250	88	7904	60	1341	48	—	—	—	—	35
Hinje	7003	80	6317	25	13321	05	6240	—	2300	—	—	—	—	—	33
Horjul	18303	87	17947	95	36251	82	7936	66	7032	71	4341	20	1453	04	326
Hrenovice	10045	99	11106	57	21152	56	7722	—	1380	—	3640	—	1350	—	389

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Idrija	13396	44	13704	82	27101	26	10454	29	2239	30	2591	—	142	87	188
Ig	9794	62	13182	81	22977	43	4759	30	4741	94	5370	—	514	—	339
Igrane	10335	27	10175	10	20510	37	1423	—	40	—	1135	—	—	—	185
Imotski	1318	90	1059	59	2378	19	1265	—	245	—	788	—	35	—	72
Izlake	15027	59	18449	46	33477	05	7603	—	4181	87	1000	—	6612	45	235
Jesenice	9416	58	8592	73	18009	31	5034	40	4688	42	1475	—	1200	—	185
Konjice															
Kamnik	52742	54	58293	66	111036	20	37470	57	27607	78	19900	—	2436	75	584
Kanal															
Kandija	100500	94	111235	08	211736	02	56229	—	52629	21	53161	—	20103	38	1908
Kanfanar															
Kaštelir	48780	50	46718	77	95499	27	15877	—	13148	82	28277	—	—	—	218
Kazaze															
Knežak	39767	72	36112	88	75880	60	9424	—	28313	16	7470	—	40	—	294
Kočevje															
Koljane															
Komenda.. . . .	11469	55	12515	57	23985	12	4873	83	827	56	1350	—	—	—	139
Koprivnica	19966	84	17874	34	37841	18	4852	40	3924	34	11250	—	—	—	43
Koprivnik															
Kaštel	31323	50	30252	10	61575	70	31008	—	—	—	3252	20	300	—	63
Kozice															
Kranj	147810	67	130174	03	277984	70	52276	25	5334	—	72649	66	1070	25	70
Kranjska gora	10778	35	13852	16	24630	51	4820	—	6197	51	2500	—	400	—	325
Krka	35558	34	35220	16	70778	50	22707	43	4801	37	14960	—	1138	03	149
Kropa	6825	55	6827	54	13653	09	6750	—	1550	—	150	—	—	—	29
Kršan	3024	38	2169	47	5193	85	580	—	—	—	1984	54	1413	50	140
Kruševo															
Korte	6624	26	6616	26	13240	52	6005	32	—	—	80	—	—	—	28
Konjice	11622	14	10977	09	22599	23	9214	—	261	—	10716	09	1182	—	36
Laško															
Leskovec	7595	36	6509	26	14104	62	5246	—	4207	47	2138	63	1532	—	418
Leskovača															
Lindar	2974	29	3059	62	6033	91	10	—	50	—	2790	45	591	19	120
Ljubljana, ljud. pos.	2603756	17	2580145	71	5183901	88	296691	97	249774	74	27184	67	308716	51	2363
Ljubljana, o. k. z.															
Ljubljana, vz. podp. dr.. . . .															
Ljubno	79063	17	68871	42	147934	59	10010	—	3097	71	18522	90	8466	—	176
Loka	1750	27	1903	85	3654	12	1682	50	100	—	100	—	9	29	28
Loški potok	10992	19	13485	69	24477	88	7261	—	2607	04	5850	—	2850	—	153
Logatec	8215	44	8025	83	16241	27	7560	—	805	—	600	—	200	—	45
Livade															
Makarska															
Makole	48346	25	37229	23	85575	48	25135	31	17619	63	3740	—	5783	71	—
Mali Lošinj	99769	20	98486	70	198455	90	58902	06	36662	51	46490	90	15272	42	373
Marenberg	7877	10	8282	37	16159	47	300	—	3639	39	4538	59	5264	61	—
Maribor: Sp. Ljud. Pos.	82083	11	81291	70	163377	81	58418	49	9894	39	10497	09	—	—	63
Maribor: H. p. kat. meš.															
Medulin															
Mengeš															453
Metlika															
Milna															
Mirna															
Mirlovič-Zagora	197	55	144	—	341	55	—	—	—	—	144	—	189	—	378
Mokronog															
Moravče															
Mošnje	6667	14	7760	07	14427	21	385	25	698	01	4100	—	1140	—	38
Mozirje	46494	90	41957	82	88452	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nadin															
Naklo	4455	52	5002	—	9457	52	3400	—	—	—	1000	—	770	—	72
Nerezine															
Nova cerkev	1198	20	2490	—	3688	30	590	—	190	—	230	—	550	—	23
Novalja															
Omišalj	8740	79	10085	49	9499	18	5906	—	9817	26	—	—	1198	29	174
Oprtalj															
Otrič Strugama															
Otok	2201	14	2011	—	4212	79	—	—	—	—	2011	—	—	—	65
Pag	81283	66	81226	37	162510	03	120649	42	47055	57	120240	44	5066	21	181
Petrovče	141	25	1000	—	1141	25	137	80	900	—	100	—	—	—	—
Pišece															
Planina-Studeno	12596	54	13099	66	25696	20	1581	—	10452	66	1800	—	1368	—	168

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Pločice-Konavlje															
Podbabje															
Podljubelj															
Polhov gradec	81711	26	81518	45	163229	71	2040	—	15164	86	6000	—	850	—	168
Poljane	22014	07	19721	10	41745	17	15200	—	14981	91	2310	—	2125	—	431
Poljčane															
Pomjan	12506	28	13294	73	25891	01	11054	81	3322	37	2540		974	51	243
Postojna	5739	74	5062	16	10801	90	3766	—	440	—	2270	—	—	—	52
Ponikva	4884	08	4620	70	9504	78	3763	—	1010	—	1110	—	15	63	42
Sp. Polskava															
Preddvor															
Preska	5853	98	6133	95	11987	93	2483	—	1098	94	4127	—	114	56	+4
Prihova	4527	38	2213	02	6740	04	4007	—	110	—	200	—	200	—	48
Proložac															
Prosek															
Podzemelj															
Punat	75363	62	75531	28	150894	90	62357	62	7490	—	200	—	2900	—	69
Preko															
Rab															
Radeče															
Radovica	4817	62	5513	14	10330	76	2895	95	210	—	3300	—	1150	—	63
Radunič															
Rajhenburg	2117	70	2480	—	4697	70	685	—	1380	—	1000	—	340	—	91
Ravnidol															
Rečica															
Reka koč.															
Ribnica															
Ricmanje															
Rob	17339	17	16669	39	34008	56	5062	—	10228	18	6220	—	2040	—	219
Rogoznica	5736	28	6891	76	12628	04	4357	46	5409	60	1958	46	1407	30	134
Rova	5918	87	6435	79	12354	66	4145	—	2918	59	240	—	230	—	237
Rovte	12724	48	17138	—	29862	—	5049	—	5105	44	1300	—	687	81	221
Sodražica	15144	20	3400	50	18544	70	15010	—	—	—	3400	—	—	30	22
Sp. Polskova	4735	53	2387	50	7123	03	2520	—	83	94	1500	—	550	—	56
Selca na Braču	16266	58	15789	11	32055	69	3017	24	3008	84	5934	49	130	—	213
Selca p. Škof.	21977	34	22236	29	44210	63	6638	25	9933	71	2080	—	3050	—	339

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Sv. Nedelja	7792	01	8033	37	15825	38	860	—	200	—	7660	86	945	53	146
Sv. Peter pri Novem mestu	24067	82	22875	79	46943	61	11452	65	100	—	17505	—	320	—	36
Sv. Peter n. M.	2717	55	2040	—	4787	55	2632	—	440	—	—	—	—	—	36
Sv. Peter v S. d.	621	63	477	50	1099	13	300	—	297	50	170	—	—	—	—
Sv. Trojica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šebrelje	2837	12	2330	22	5167	34	1241	55	1181	77	993	37	320	—	116
Št. Ilj p. Turj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Št. Janž (Dolenjsko)	3765	22	3659	89	7425	11	3083	—	469	55	134	—	459	—	161
Št. Janž na Dr. polju	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Št. Jernej	45392	34	39426	36	84818	70	13996	39	11883	07	27172	—	8988	—	793
Št. Jur. p. Kum.	3019	29	3726	63	6745	92	1549	60	1365	73	1600	66	100	—	76
Št. Jurij p. Kr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Št. Lambert	6336	72	38	08	6374	80	750	—	3150	—	2600	—	—	—	27
Št. Peter n. K.	18935	09	20703	99	39639	08	8797	20	5468	—	14790	—	770	12	498
Št. Rupert	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Št. Vid n. Ljub	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Št. Vid pri Žat.	30763	74	30882	69	61646	43	20246	—	9532	25	7240	—	1300	—	428
Št. Vid pri Grobelnem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šibenik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Škocijan	11077	39	10942	87	22020	16	5183	—	6697	37	4060	—	3340	—	755
Škofja Loka	7541	48	9515	22	17056	70	3046	63	5440	47	—	—	980	—	82
Šmarje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šmartno p. Kranju	40313	83	41094	91	81418	73	16805	36	2417	—	25641	68	10957	32	110
Šmartno p. Litiji	20367	81	19554	68	39622	43	17813	37	4242	37	4855	—	2351	—	260
Šmartno p. Sm. goro	1779	27	1918	43	3697	70	1130	—	260	—	700	—	—	—	35
Šturije	10012	46	10397	73	20410	19	6279	13	4802	40	5270	—	1843	29	—
Št. Jur o. j. ž.	29267	07	18737	06	48004	13	22876	47	5508	89	9294	40	1789	35	308
Trebnje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tinjan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tomaj	6387	17	13097	17	19484	34	4492	—	2336	27	6220	—	740	—	536
Tomislav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toplice	6125	84	4002	17	10128	—	3358	—	1023	98	2800	—	540	77	145
Trebnje	4094	36	4003	60	8997	86	606	—	—	—	3950	—	1242	99	140
Trebelno	12025	65	10024	02	22049	67	5564	78	5677	48	4224	—	1634	95	279
Trilj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trnovo	21460	44	28596	42	50056	36	10640	98	3633	38	24368	49	6240	—	805
Tržišče	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trzišče	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tučepi	1760	—	2810	—	4570	—	1070	—	—	—	2810	—	—	—	114
Tunice	8978	99	8259	48	17238	47	800	—	5	20	4876	51	4070	—	45
Trebnje	29917	78	30858	16	60776	24	10553	43	3455	83	18166	—	1600	—	57
Trata	3316	01	3304	30	6620	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vabriga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vače	78503	41	78397	29	156900	40	1549	—	—	—	3200	—	—	—	38
Velke Lašče	55583	88	55092	14	110776	02	21379	47	8193	14	8726	—	14449	46	308
Vel. Lošinj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Videm	5809	04	4722	17	10531	21	2510	—	1622	73	2050	—	490	—	204
Vinjani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vipava	54058	54	50210	19	—	—	31018	—	10722	68	10722	—	11462	50	1244
Višnja gora	68102	23	71637	64	139739	87	17407	—	20617	85	29892	30	12890	40	513
Višnjan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vodice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vodice (Dalm.)	1987	29	2106	95	4094	24	104	50	589	60	701	53	1275	83	341
Vojsko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrbnik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrhnika	36376	81	31642	36	68019	17	14116	—	8357	85	4019	65	11692	59	239
Vrlika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrvari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vurberg	3122	08	3211	50	6334	49	2070	—	40	—	1100	—	920	—	45
Vič	699	26	461	77	1161	03	699	21	95	—	—	—	—	—	25
Zagorje ob Savi	5142	92	4839	57	9982	49	4081	08	3172	93	600	—	200	—	79
Zagradec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaostrog	62651	21	59977	08	122628	29	40751	37	38283	69	7215	11	3731	02	258
Zatičina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zg. Besnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zg. Tuhinj	5701	12	8320	12	14021	24	3478	—	2689	69	600	—	970	—	188
Zreče	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zrenj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žiće	2736	35	2728	—	6464	35	2390	—	258	—	1140	—	240	—	65
Žiri	34290	49	31436	76	65727	35	8248	—	18817	87	12240	—	9550	—	286
Žminj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Župa-Raščane	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žužemberk	19844	65	25380	18	45224	43	10241	—	7114	29	12210	—	9859	66	606

Računski zaključki.

Hranilnica in posojilnica v Mošnjah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za XII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom l. 1907 125, v upravnem letu pristopilo 22, izstopilo 12, koncem leta 135.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . .	44 —	Deleži — izplačani . .	24—
Hranilne vloge s kap. obresti	33.294.15	Vzdignjene hran. vloge	22.735.19
Vrnjena posojila . . .	26.233.55	Obr. hran. vlog izplač	63.69
Tekoči račun z zvezo .	8.248.23	Obr. hran. vlog kapital	2.257.41
Obr. tekočega računa .	44.93	Dana posojila	27.333.55
Plačane obr. od posojil	2.631.29	Tekoči račun z zvezo .	18.941.26
Upr. in urad. prispevki	176.24	Obresti pos. povrnjene	30.92
Pristopnine	100.89	Uprav. in urad. stroški	527.78
Gotovina začet. l. 1907	3.369.33	Davki	400—
		Gotovina 31. dec. 1907	1.828.81
	74.142.61		74.142.61

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	55.346.78	Deleži 524—
Tekoči račun s zvezo . .	6.415—	Hranilne vloge s kapita-
Inventar premični . .	201.71	lizovanimi obrestmi . . 62.632.18
Zaostale obresti posojil	435.89	Predplačane obr. pos . . 245.20
Vrednost tiskovin . .	200—	Rezervni zaklad 2.947.70
Delež pri Zadr. zvezi	1.000—	Čisti dobiček 79.11
Delež pri „Unionu“ . .	1.000—	
Gotovina 31. dec. 1907	1.828.81	
	66.428.19	66.428.19

Hranilnica in posojilnica na Gozdu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za IX. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 57, v upravnem letu pristopilo 10, odpadlo —, koncem leta 1907 67.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	20—	Deleži izplačani . . .	—
Hranilne vloge s kap. obresti	23.922.43	Hran. vloge dvignjene .	10.145.16
Vrnjena posojila . . .	5.340—	Obr. hranil. vlog izplač.	50.62
Tekoči račun s Zvezo .	6.828.27	Obr. hran. vlog. kapit.	1.900.43
Obresti tekočega računa	737.25	Dana posojila	9.136—
Plačane obresti od pos.	1.233.95	Tekoči račun z Zvezo	13.497.25
Upr. in uradni prispevki	8.95	Inventar premični . .	94—
Pristopnine	10—	Obresti pos. povrnjene	—26
Gotovina 31. dec. 1907	1.891.70	Upravni in urad. stroški	124.33
		Rentni davek in neposredna pristojbina	20.45
		Doplačilo delež. „Zvezi“	400—
		Gotovina 31. dec. 1907	4.684.05
	40.052.55		40.052.55

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	26 040.—	Deleži 134.—
Tekoči račun z zvezo .	21.605.—	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi 53.233.88
Inventar premični . .	201 65	Predplačane obresti pos. 326.07
Obresti posojil zaostale	380 68	Rezervni zaklad . . . 226.83
Vrednost tiskovin . .	40.—	Čisti dobiček 34.60
Delež pri Zadr. zvezi	1.000.—	
Delež pri „Ljud. pos.“	4.—	
Gotovina 31. dec. 1907	4.684 05	
	53.955.38	53.955.38

Posojilnica in hranilnica v Polhovem Gradcu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 153, v upravnem letu pristopilo 7, izstopilo 2, koncem leta 1907 158.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron.	
Deleži — vplačani . . .	14—	Deleži — izplačani . . .	4—
Hranilne vloge s kap. obresti	95.540.25	Vzdignj. hranilne vloge	53.293.06
Vrnjena posojila	18.827.03	Dana posojila	21.178.75
Tekoči račun z zvezo .	20.178—	Tekoči račun z zvezo .	53.400—
Obresti tekočega računa	8.709.48	Obr. hran. vlog izplač.	377.61
Plačane obresti od pos.	4.196.31	Obr. hran. vlog kapital.	9.728.30
Upr. in urad. prispevki	87.36	Obresti tekoč. računa .	8.709.48
Gotovina začetkom leta	2.741.82	Obresti pos. povrnjene .	1.43
		Upravni in urad. stroški	92.10
		Rentni davek in neposredna pristojbina .	120.74
		Nagrada tajniku	40—
		Mlekar. zadrugi v Polh. Gradcu	164.70
		Občini Črni Vrh	100—
		Gotovina 31. dec. 1907	3.084.08
	150.294.25		150.294.25

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	67.523.72	Deleži	316 —
Tekoči račun z zvezo .	217.620 —	Hranilne vloge s kap. obrestmi	283.550.85
Inventar premični . . .	353.16	Rezervni zaklad	6.264.70
Zaostale obresti posojil	532.51	Čisti dobiček	1.485.92
Delež pri »Zadr. zvezi«	1.000 —		
Delež pri Unionu	1.000 —		
Delež pri Zadr. tiskarni	500 —		
Delež pri Ljud. posojil.	4 —		
Gotov. 31. dec. 1907 .	3.084.47		
	291.617.47		291.617.47

Hranilnica in posojilnica v Zgornji Besnici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za XI. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom l. 1907 52, v upravnem letu pristopilo 2, izstopilo 1, koncem l. 1907 53.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	4 —	Deleži — izplačani . . .	2 —
Hranilne vloge s kap. obresti	32 837.89	Vzdignene hran. vloge	21.164.53
Vrnjena posojila . . .	16.389.15	Obresti hran. vlog izpl.	123.72
Tekoči račun z zvezo .	13 795.04	Obr. hran. vlog kapital.	3.538.62
Obresti tekoč. računa .	1.863.02	Dana posojila	11.460 —
Plačane obresti od pos.	2 317.45	Tekoči račun z zvezo .	27 163.02
Upr. in urad. prispevki	38.93	Obresti pos. povrnjene.	4.18
Pristopnine.	2 —	Uprav. in urad. stroški	117.37
Razni	4.40	Rentni davek in neposredna pristojbina .	47.61
Gotovina začet. l. 1907	32.30	Tiskovine (knjige) . . .	66.40
		Gotovina 31. dec. 1907	3.596.70
	67.284.18		67.284.18

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	50.286 96	Deleži 106—
Tekoči račun z zvezo .	46.400 —	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi . 98.364.25
Inventar premični . .	297.47	Rezervni zaklad . . . 3.923.79
Zaostale obresti posojil	1.105 83	Čisti dobiček 863.32
Vrednost tiskovin . .	66 40	
Delež pri Zadr. zvezi .	1.000—	
Delež pri Ljud. posojil.	4—	
Delež pri Unionu . . .	500—	
Gotovina 31. dec 1907	3 596 70	
	103 257 36	103.257.36

Hranilnica in posojilnica v Srednji vasi,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XIII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 399, v upravnem letu pristopilo 8, izstopilo 1, koncem leta 1907 406.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	16—	Deleži — izplačani . . . 2—
Hranilne vloge s kap. obrestmi . . .	140.906-13	Vzdignjene hran. vloge . . . 92.700 17
Vrnjena posojila . . .	28.798 15	Obresti hranilnih vlog izplačane . . . 427-79
Tekoči račun z zvezo . . .	19.404-86	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane . . . 20.330-66
Obresti tekočega računa . . .	3.435-45	Dana posojila . . . 31.270—
Plačane obr. od posojil . . .	10.101 28	Tekoči račun z zvezo . . . 54.437-50
Uprav. in uradni prisp. . .	710-73	Inventar premični . . . 7-08
Pristopnine . . .	8—	Inventar nepremični . . . 92-25
Prehodni . . .	100—	Obresti pos. povrnjene . . . 2107-38
Gotov. začet. leta 1907 . . .	5.621 59	Uprav. in urad. stroški . . . 321 31
		Prehodni . . . 463-74
		Gotovina 31. dec. 1907 . . . 6.946 31
	209.102-19	209.102-19

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
Kron	Kron	
Posojila . . .	259.201-38	Deleži . . . 814—
Tekoči račun z zvezo . . .	92.750—	Hranilne vloge s kap. obrestmi . . . 508.094 38
Inventar premični . . .	243-97	Predplač. obresti posojil . . . 899-72
Prehodni . . .	1.910 19	Rezerv. zaklad z obr. . . 12.206 69
Zaostale obresti posojil . . .	7.739 53	Čisti dobiček . . . 1.546 03
Vrednost tiskovin . . .	200—	
Delež pri „Zadr. zv.“ . . .	1.000—	
Nalož. denar pri drugem zavodu . . .	153.564-85	
Delež pri „Ljud. pos.“ . . .	4—	
Gotovina 31. dec. 1907 . . .	6.946-31	
	523.560-23	523.560-23

Hranilnica in posojilnica v Žirih,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za X. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 285, v upravnem letu pristopilo 46, izstopilo 20, koncem leta 1907 311.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	46—	Deleži — izplačani . . . 20—
Hranilne vloge s kap. obrestmi . . .	184.552 38	Vzdignjene hran. vloge . . . 99.843-48
Vrnjena posojila . . .	59.385-69	Dana posojila . . . 80.565—
Tekoči račun z zvezo . . .	11.106-75	Tekoči račun z zvezo . . . 74.177-96
Obresti tekočega računa . . .	282-05	Obresti hranilnih vlog izplačane . . . 888 98
Plačane obr. od posojil . . .	9.935-73	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane . . . 16.765 04
Uprav. in urad. prisp. . .	26-80	Obresti tekočega računa . . . 2.010-84
Pristopnine . . .	16—	Obr. posojil povrnjene . . . 34-11
Gotov. začet. leta 1907 . . .	13.353-75	Uprav. in urad. stroški . . . 946-92
		Gotovina 31. dec. 1907 . . . 13.452 82
	288.705-15	288.705 15

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
Kron	Kron	
Posojila . . .	225.356—	Deleži . . . 586—
Tekoči račun s zvezo . . .	223.848 79	Hranilne vloge s kap. obrestmi . . . 438.895-54
Zaostale obresti posojil . . .	2.112 07	Tekoči račun z zvezo . . . 16.765-04
Delež pri „Zadr. zvezi“ . . .	1.000—	Predplačane obr. posoj. . . 451—
Delež pri „Unionu“ . . .	500—	Rezervni zaklad . . . 6.002 56
Delež pri „Ljud. pos.“ . . .	4—	Prispevek . . . 1.819-08
Prehodni . . .	77-59	Čisti dobiček . . . 1.832 05
Gotovina 31. dec. 1907 . . .	13.452 82	
	466.351-27	466.351-27

Hranilnica in posojilnica v Sv. Kunigundi,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za VIII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 97, v upravnem letu pristopilo 7, izstopilo 11, koncem leta 1907 93

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	70—	Deleži — izplačani . . . 110—
Hranilne vloge s kap. obrestmi . . .	32.673 42	Vzdig hran. vloge . . . 20.410-81
Vrnjena posojila . . .	13.072 19	Obresti hranilnih vlog izplačane . . . 498-51
Tekoči račun z zvezo . . .	9.747 89	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane . . . 3.595 13
Obresti tekočega računa . . .	1.592 27	Dana posojila . . . 9.945 15
Inventar premični . . .	5-40	Tekoči račun z zvezo . . . 23.692-27
Plačane obresti od pos. . .	2.253-23	Inventar premični . . . 30—
Uprav. in urad. prisp. . .	105 57	Inventar nepremični . . . 1.093-53
Pristopnine . . .	7—	Obr. posojil povrnjene . . . 60 50
Najemnina . . .	24—	Uprav. in urad. stroški . . . 175 24
Tiskovine . . .	13-20	Rentni davek in neposredna pristojbina . . . 51 78
Gotov. začet. leta 1907 . . .	7.168-42	Žemljiški davek . . . 41 47
		Delež „Zadružni zvezi“ . . . 400—
		Gotovina 31. dec. 1907 . . . 6.628-20
	66.732-59	66.732-59

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
Kron	Kron	
Posojila . . .	47.471-32	Deleži . . . 1.050—
Tekoči račun z zvezo . . .	42.100-21	Hranilne vloge s kap. obrestmi . . . 95.205 39
Inventar premični . . .	509-94	Rezervni zaklad z obr. . . 1.916-53
Inventar nepremični . . .	2.713-70	Čisti dobiček . . . 3.347-11
Zaostale obr. posojil . . .	1.055-83	
Vrednost tiskovin . . .	39-83	
Delež pri „Zadr. zvezi“ . . .	1.000—	
Gotovina 31. dec. 1907 . . .	6.628 20	
	101.519-03	101.519-03

Kmetijsko društvo v Gorjah,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za X. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 216, v upravnem letu pristopilo 7, izstopilo 4, koncem leta 1907 219.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
Kron	Kron	
Blagajniški preostanek leta 1906 . . .	829-19	Izplačani deleži . . . 170—
Vplačani deleži . . .	92-75	Vrnjena izposojila . . . 2.300—
Pristopnine . . .	14—	Izdatki za blago . . . 81.707-59
Prejemki za blago . . .	90.422-60	Voznina . . . 3.006 68
Prehodni tekoči račun . . .	45—	Užitnina . . . 103 61
Povračilo železnice . . .	17-36	Inventar premični . . . 56-25
Vzdignjen delež pri Zadr. zvezi . . .	190—	Tekoči račun . . . 50—
Obresti tekočega računa . . .	6-80	Pridobinski davek . . . 76 38
		Neposredne pristojbine . . . 50—
		Upravni stroški . . . 2.126-81
		Obresti delež in izpos. . . 745-82
		Letni prispevki Zadruž. zvezi . . . 25—
		Delež Gospodarski zvezi . . . 140—
		Gotovina konec l. 1907 . . . 1.109-16
	91.617-70	91.617-70

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
Kron	Kron	
Vrednost blaga . . .	14.575-25	Deleži . . . 5.169 87
Terjatve na blagu pri zadružnikih . . .	10.054 42	Neizplač. obr. deležev . . . 724-49
Vredn. premic. invent. . .	498-42	Izposojila . . . 10.200—
Delež pri Gosp. zvezi . . .	160—	Dolg na blagu zadruž. . . 13 86
Delež pri Zadružni zvezi . . .	10—	Dolg na blagu nezadruž. . . 2.878 56
Delež pri hranilnici . . .	4—	Varščina vznika . . . 20—
Tekoči računi . . .	5—	Rezervni zaklad z obr. . . 4.458 48
Gotovina konc. l. 1907 . . .	1.109-16	Čisti dobiček . . . 2.950 99
	26.416-25	26.416-25

Hranilnica in posojilnica v Senožečah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za XII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom l. 1907*325, v upravnem letu pristopilo 11, izstopila 2, koncem l. 1907 334.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
Kron	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	22—	Deleži — izplačani . . .	4—
Hranilne vloge s kap. obresti . . .	6.989 90	Vzdignjene hran. vloge . . .	33 314 13
Vrnjena posojila . . .	15 602 32	Obr. hran. vlog izplač. . .	284—
Obresti tekočega računa . . .	2.339 61	Obr. hran. vlog kapital. . .	1 119 71
Prehodni zneski . . .	63 624 81	Dana posojila . . .	19 690—
Plačane obresti od pos . . .	4 302 05	Obresti tekoč. računa . . .	2 339 61
Upravni prispevki . . .	167 11	Obresti pos. povrnjene . . .	30 53
Pristopnine . . .	6 60	Upravni stroški . . .	754 16
Predplačane obresti . . .	459—	Rentni davek in neposredna pristojbina . . .	16 69
Vrnjeni uradni troški . . .	65 64	Prehodni zneski . . .	30 000—
Zamudne obresti . . .	114 53	Vrnjena izposojila . . .	12.290—
Izposojila . . .	7 540—	Uradni stroški . . .	53 75
Delež „Zadružni zvezi“ . . .	400—	Delež „Zadružni zvezi“ . . .	400—
Gotovina začet. l. 1907 . . .	340 79	Gotovina 31. dec. 1907 . . .	1.677 78
	101.974 36		101.974 36

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	87.483-68	Deleži 668—
Inventar premični . . .	152—	Hranilne vloge s kapita-
Zaostale obresti posojil . . .	1.086 36	lizovanimi obrestmi . . . 30.787-27
Vrednost tiskovin . . .	58-95	Tekoči račun z zvezo . . . 53.020—
Delež pri Zadr. zvezi . . .	1.000—	Predplač. obr. posojil . . . 459—
Delež pri „Ljud. pos.“ . . .	5—	Rezervni zaklad z obr. . . 6.213-98
Uradni troški za izterjati . . .	81-72	Čisti dobiček 397-24
Gotovina 31. dec. 1907 . . .	1.677-78	
	91.545-49	91.545-49

Kmetijsko društvo v Srednji vasi,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za IX. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 —, v upravnem letu pristopilo 4, izstopilo 2, koncem leta 1907 —.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Blagajniški preostanek			
1. 1906	309 49	Izplačani deleži	100 —
Vplačani deleži	80—	Vrnjena izposojila	4.100 —
Pristopnine	22—	Izdatki za blago	158.796 71
Izposojila	3.300—	Voznina	5.846 21
Prejemki za blago	170.012 49	Užitnina	659 25
Prehodni	300 —	Inventar nepremični	35 12
Vzdignjen delež pri Za-		Inventar premični	454 22
družni zvezi	190—	Davki	56 01
		Neposredne pristojbine	6 07
		Upravni stroški	2.817 29
		Obresti izposojil	1.007 75
		Delež pri „Gosp. zv.“	190—
		Gotov. koncem 1. 1907	145 35
	174.213 98		174.213 98

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Vrednost blaga	31.996-03	Deleži 6.504-03
Terjatve na blagu pri zadružnikih	24.697-55	Neizplačane obresti del. 1.912-86
Terjatve na blagu pri nezadružnikih	2.963-07	Izposojila 34 080 —
Vrednost nepr. invent. . . .	10.922-27	Dolg na blagu zadruž. 11.158-70
Vred. prem. inventarja	2.479-40	Dolg na blagu nezadr. 11.840-07
Delež pri „Zadr. zvezi“	10—	Dolg na obr. od izpos. 2.362-43
Delež pri Gospod. zvezi	210—	Rezervni zaklad 3.827 86
Gotovina konec l. 1907	145-35	Čisti dobiček 1.737-72
	73 423-67	73 423-67

VABILO

na

IZVANREDNI OBČNI ZBOR

Kmetijskega društva v Metliki,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

v četrtek 3. septembra 1908 ob 9. uri dopoldan
v društveni prodajalni.

Dnevni red:

1. Poročilo o izvršeni reviziji.
2. Sprememba pravil.
3. Dopolniva volitev načelstva.

Pri nezadostnem številu udeležencev, vrši se na istem mestu in z istim dnevnim redom pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih članov.

NESTLÉ-jeva moka za otroke

Priznana redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

V malo dneh izide v založništvu v Ljubljani,
Kopitarjeve ulice št. 6, krasno opremljena

jubilejna Družinska Pratika za leto 1909.

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod.

Letošnja „Pratika“ bo presegala po svoji krasni opremljenosti in zbrani vsebini vse dosedanje izdaje, ker bo imela poleg obilice poučnega in zabavnega berila z mnogimi slikami tudi štiri krasno izvršene slike v trobarvnem tisku: Lurške Matere božje, jubilarov papeža Pija X. in cesarja Franca Jožefa I. ter izložbo Katoliške bukvarne v Ljubljani.

Katol. slov. ljudstvo! Ta jubilejna „Pratika“ je edina naša pratika! Sezite pridno po njej; naj jo pozna vsaka še tako oddaljena slovenska hiša! — Zahtevajte pri trgovcih „Družinsko Pratico“ in ne dajte si usiliti nobene druge!

Kupujte in priporočajte le našo pratiko!

Glavno zalogo imajo: „Katoliška bukvarna“, Pro-
dajalna „Katol. tiskov. društva“ in nekateri večji
trgovci v Ljubljani. 3—3

Cena za razprodajalce pri naročilu do 100 kom.
17 vin. izvod, nad 100 kom. pa po 16 vinarjev.

Dr. Ed. Volčič, v Novem mestu (Kranjsko),

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigotržcih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravni zakoni** (IV. zv. Pravnikove zbirke) z obširnimi slovenskim in hrvaškim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga K 8—
2. **Odvetniška tarifa** določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom, (20 tabel). 1906. Broširano K 1-80
3. **Zakon o javnih knjigah, zemljiških itd.** (V. zv. Pravnikove zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga K 5-60
popolno v platno vezana K 6—
4. **Vzglede predlogov, sklepov in vpisov** za zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina. Ponatis iz knjige pod točko 3. Broširano K 1—
5. **Kolkovina in vpisnina** pri zemljiški knjigi. Tabela na močnem papirju, obsek za na steno 60 h.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“.

- Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K —40
- Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah**. 1908. Cena mehko vezani knjižici K —80
- Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev**. 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh Mehko vezana knjiga K —80
- Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zlozbi zemljišč**. 1908. Mehko vezano K 2—
- Pripravlja se: Zvezek XI. in XII. **Predpisi o poljski okvari**. 1908. Mehko vezano K —80
- Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vin. poštnine v gotovini ali poštnih znamkah.

Superfosfati

rudninski in živalski, so najboljše, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilo z fosforno kislino za zemljo vsake vrste.

Množina fosforove kisline zajamčena. Hitro učinkovanje, največji pridelek.

Vse vrste superfosfatov, kakor ammoniak-, kali-, solitarski-supefosfati se dobi v tovarnah umetnih gnojil, pri trgovecih, kmetijskih zadrukah in društvih. 16—12

Pisarna v Pragi, Graben 17.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-16

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 31. decembra 1907:
čez 13 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet 31. decemb. 1907:
čez 64 milijonov kron

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4½%

brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1907: K 13,365.881-08 — Denarni promet v letu 1907: 64,812.603-92

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1907.

249, x—15

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, kanonik,
podpredsednik.

Odborniki:

Fran Povše,
vodja, graščak, deželni odbornik, drž. in dež. poslanec itd.

Anton Belec,
posestnik podjetnik in trgovec v Št. Vidu ad Ljubljano.

Anton Kobi,
trgovec in pos. na Bregu

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Wildonu

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Francišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Karol Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Ivan Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Izdajatelj: Zadruga zveza v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Anton Kralj, uradni tajnik „Zadruga zveze“. — Tisk Zadruga tiskarne, reg. zad. z om. zav. v Ljubljani.